

CZU: 342.731:26/28:94(498.4) „15”

## CONFESIUNILE ÎN FAȚA LIBERTĂȚII DE CONȘTIINȚĂ ÎN TRANSILVANIA SECOLULUI XVI<sup>1</sup>

*Lilian CIACHIR*

*Universitatea de Stat din Moldova*

Apariția Reformei în secolul XVI a provocat o serie de schimbări la nivel social-politic, cultural-etnic și confesional pe plan internațional. Unitatea celor trei națiuni „semnate” ale Pactului „Unio Trium Nationum” este atacată de efectele Reformei prin punerea sub semnul întrebării a unității de credință. În mod normal, românii ar fi trebuit să profite de situație pentru a-și întări poziția pe plan social-politic, cultural-etnic și religios.

În cele ce urmează ne-am propus să prezentăm situația confesiunilor în fața libertății de conștiință în Transilvania secolului XVI.

**Cuvinte-cheie:** *confesiune, mărturisire de credință, ortodocși, luterani, calviști, catolici, unitarieni, Reformă, Transilvania, secolul XVI.*

### CONFESSIONS FACING FREEDOM OF CONSCIOUSNESS IN TRANSYLVANIA IN THE XVI CENTURY

The emergence of the Reformation in the 16<sup>th</sup> century provoked a series of socio-political, cultural, ethnic and religious changes at the international level. The unity of the three "signatory" nations of the "Unio Trium Nationum" pact is attacked by the effects of the Reformation by questioning the unity of faith. Normally, Romanians should have taken advantage of this situation to strengthen their social, political, cultural, ethnic and religious position, but history shows the opposite.

In what follows, we intend to present the reactions of confessions against the freedom of conscience in Transylvania in the 16<sup>th</sup> century.

**Keywords:** *confession, confession of faith, Orthodox, Lutherans, Calvinists, Catholics, Unitarians, Reformation, Transylvania, 16<sup>th</sup> century.*

*Prezentat la 11.11.2018*

*Publicat: decembrie 2018*

---

<sup>1</sup> Articol publicat într-o primă variantă în limba franceză cu titlul "*Les Eglises face à la liberté de conscience en Transylvanie au XVI<sup>e</sup> siècle*" în PONTES – Review of South East European Studies, vol. III-IV, CE USM, 2009. Textul de față reprezintă o variantă îmbunătățită și adăugită, fiind prezentat ca referat în cadrul studiilor doctorale de la Școala doctorală *Istorie, Arheologie și Filosofie*, Universitatea de Stat din Moldova.